

NYHETS BREV STRATEGISK SLÖJD - NR 5

[Klicka här för att läsa brevet i din webbläsare](#)

Välkommen till det femte nyhetsbrevet om Strategisk slöjd

Av tradition utgör de miljörelaterade målen grunden i slöjd- och hantverksverksamhet. Genom att dokumentera pågående verksamhet och projekt och spegla dem i FNs hållbarhetsmål illustreras vad *Strategisk slöjd* kan vara. Den primära målgruppen för Strategisk slöjd är regionala hemslöjdskonsulenter och utvecklare samt nationella utvecklare inom slöjdområdet. En viktig del av arbetet är den kunskap som skapas i nätverken, så kunskap därigenom kan spridas och överföras mellan deltagarna på såväl lokala, regionala och nationella nivåer och på sikt även globalt.

Helena Hansson, designer, lärare och doktorand på HDK-Valand, har knutits till Strategisk slöjd som guide, mentor, coach och ledare för de aktiviteter som genomförs på både nationell och regional nivå.

Genom konferenser och nyhetsbrev fördjupar vi oss i målen och utforskar gemensamt hur vi kan använda de resurser som finns men också hur vi kan kommunicera med hjälp av hållbarhetsmålen. Under 2021 kommer utgångspunkten vara samarbeten och befintliga konsulentplattformar, som till exempel Tvärsgruppens samarbete kring Slöjd håller-veckan som du kan läsa mer om i detta nyhetsbrev.

Med vänlig hälsning,

Nämnden för hemslöjdsfrågors kansli

Slöjd Håller – Att lyfta i flock för en hållbar utveckling

Slöjd Håller är en kunskapsplattform som vill inspirera människor att genom slöjd göra skillnad. Det handlar om att främja ett kunskapsbyggande där människor – med sina händer - kan göra egna val som bidrar till ett mer hållbart samhälle. Slöjd Håller omsätter iden om hållbar utveckling i praktik genom att inspirera hur vi kan använda enkla redskap, energisnåla tekniker och återanvända naturliga material. Plattformen drivs av Sveriges hemslöjdskonsulenter, och materialet på hemsidan är framtaget av en arbetsgrupp hemslöjdskonsulenter i samarbete med [Nämnden för hemslöjdsfrågor](#).

[Länk till webbsidan Slöjd håller](#)

Kännetecknande för Slöjd Håller plattformen är att man arbetar aktivt med [hållbar utveckling](#) som fokus, ett begrepp som myntades i en rapport som Världskommissionen för miljö och utveckling tog fram på uppdrag av FN år 1987. Rapporten – även kallad *Brundtlandrapporten* efter dåvarande norske statsministern Gro Harlem Brundtland – redogjorde för sambandet mellan ekonomisk utveckling och miljöförstöring. Enligt rapporten växer hållbar utveckling fram i samspel mellan tre ömsesidigt beroende delar – *ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet*. Ett sådant holistiskt perspektiv på hållbarhet betyder exempelvis att ekonomisk tillväxt inte får ske till priset av ett segregerat och ojämnt samhälle och en förstörd miljö. Samhället bör istället anpassas efter vad miljön och människors hälsa tål, vilket också synliggörs i definitionen av hållbar utveckling.

”En hållbar utveckling tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov.” (Brundtlandrapporten, 1987)

gemensamt ramverk som ska knyta samman alla länder och samhällens strävan mot ett mer hållbart samhälle. Det är en ambitiös agenda, men nödvändig för att möjliggöra vår planets fortlevnad. Risken är dock stor att hållbar utveckling blir något abstrakt, som stannar i planeringsdokument eller fastnar på ett politiskt plan. Initiativ krävs därför som kan visa hur Hållbar utveckling kan genomföras i praktisk handling.

Hur Slöjd Håller praktiskt arbetar med att implementera de globala målen i praktik görs dels synligt genom exemplen som presenteras på hemsidan. Det synliggörs även i den hållbarhetsvecka Tvärsgruppen (ett initiativ som skapats mellan länen i mittregionen i Sverige; Dalarna, Uppsala, Värmland, Västmanland, Gävleborg och Örebro) arrangerade i mars 2021.

Under Slöjd Håller veckan, som i år pågick mellan 22 och 28 mars erbjöds ett omfattande och inspirerande program som på olika sätt synliggjorde hur man i olika län, på olika sätt, tar sig an och arbetar med hållbar utveckling genom praktiskslöjdhandling. Under veckan bjöds publiken bland annat in till digitala föreläsningar, såsom *Slow Fashion – din guide till smart och hållbart mode* och *Ull – naturens egen superkraft*. Det arrangerades en slöjdlärofortbildning, digitala workshops och även ett *Slöjd Quiz* med fina vinstchanser där syftet var att engagera och öka människors kunskaper om hur slöjden bidrar till hållbar utveckling. Ett filmat samtal om ullens hållbarhets fördelar publicerades. En spännande synergieffekt var att veckan i år sammanföll med *Earth Hour*. Som programaktivitet bjöds publiken in att dela olika förslag på saker man kan *slöjda i mörkret*, för att spara energi, och samtidigt lysa upp i mörkret. Detta resulterade bland annat i ljuslyktor tillverkade av återbrukad plåt, som delades via en social mediaplattform.

Slöjd håller i mörkret - utmaning 2021 (Slöjd håller-veckan 2021, You Tube)

Slöjd Håller – implementering Globala Målen i praktik

Om vi lyfter blicken och studerar de 17 Hållbarhetsmålen, finner vi att initiativet Slöjd Håller har starka kopplingar till flera av målen. Exempelvis relaterar lärofortbildningen till **mål 4 - God utbildning för alla**, som handlar om att "säkerställa en inkluderande och likvärdig utbildning av god kvalitet och främja livslångt lärande för alla".

Slöjda i mörkret aktiviteten (som sammanföll med *Earth Hour*) kan istället kopplas till **mål 7- Hållbar energi för alla** vars fokus är att "säkerställa tillgång till ekonomiskt överkomlig, tillförlitlig, hållbar och modern energi för alla". Som det beskrivs i mål 7 saknar en stor del av jordens befolkning tillgång till el. Samtidigt förväntas efterfrågan på energi öka med 37 procent till år 2040. Vi behöver förändra våra sätt hur vi producerar och konsumerar energi, och här kan slöjdens metoder och tekniker komma att spela en viktig roll!

"En stor andel våra utsläpp av växthusgaser kommer från sättet vi utvinner, omvandlar och använder fossil energi, men förnybara energilösningar blir billigare, mer tillförlitliga och effektivare varje dag. Genom att ändra hur vi producerar och konsumerar energi kan vi säkerställa tillgång till el och energitjänster för alla utan att vi skadar vår planet." (FN hållbarhetsmål 7)

Det mål som fungerade som ett övergripande paraply för Slöjd Håller veckan, då det knyter samman flertalet aktiviteter är **Hållbarhetsmål 12 - Hållbar konsumtion och produktion**, vilket handlar om att säkerställa hållbara konsumtions- och produktionsmönster.

Exempelvis; genom ullföreläsningen synliggörs hur slöjden bidrar till hållbar förvaltning och effektivt nyttjande av naturresurser, vilket både knyter an till delmål 12.2 och delmål 12.5 som handlar om att "väsentligt minska

**12 HÅLLBAR
KONSUMTION
OCH PRODUKTION**

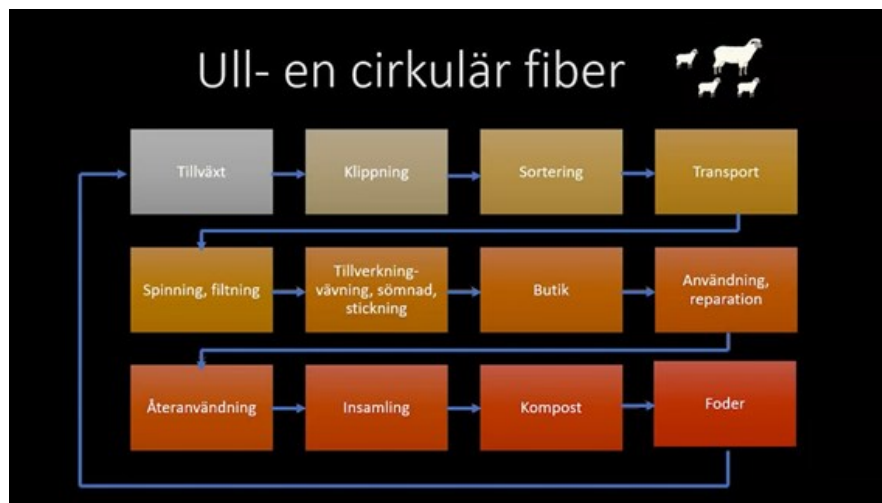

mängden avfall genom åtgärder för att förebygga, minska, återanvända och återvinna avfall".

Föreläsningen om Slow fashion relaterar till delmål 12.8, vilket handlar om att öka allmänhetens kunskap och skapa en medvetenhet kring vad som behövs för att leva en hållbar utveckling och livsstil i harmoni med naturen. Som det belyses i mål 12 innebär hållbar produktion och konsumtion inte bara en ekonomiskt och miljömässig vinst utan även social. Att slöjden har en social och hälsofrämjande effekt, har inte minst visat sig under pandemin, då vi tvingats utveckla metoder för samslöjd på distans. På det viset är Slöjd Håller med i en större omställningsrörelse där hållbar konsumtion och produktion är en nödvändighet för att minska vår negativa påverkan på klimat, miljö och människors hälsa.

Genom spridning av kunskap, bidrar Slöjd Håller-veckan alltså till att öka förståelsen för hur man som individ kan implementera iden om hållbar utveckling i praktisk handling.

"Hållbar konsumtion innebär inte bara miljöfördelar utan även sociala och ekonomiska fördelar såsom ökad konkurrenskraft, tillväxt på såväl den lokala som globala marknaden, ökad sysselsättning, förbättrad hälsa och minskad fattigdom. Omställning till en hållbar konsumtion och produktion av varor är en nödvändighet för att minska vår negativa påverkan på klimat, miljö och människors hälsa. (FN Hållbarhetsmål 12)

Ull - naturens egen superfiber (Slöjd håller-veckan 2021, You Tube)

Genom spridning av kunskap, bidrar Slöjd Håller veckan alltså till att öka förståelsen för hur man som individ kan implementera iden om hållbar utveckling i praktisk handling. Som det belyses i mål 12 innebär hållbar produktion och konsumtion inte bara en ekonomiskt och miljömässig vinst utan även social. Att slöjden har en social och hälsofrämjande effekt, har inte minst visat sig under pandemin, då vi tvingats utveckla metoder för samslöjd på distans. På det viset är Slöjd Håller med i en större omställningsrörelse där hållbar konsumtion och produktion är en nödvändighet för att minska vår negativa påverkan på klimat, miljö och människors hälsa.

Att lyfta i flock - Hur kommunicerar vi slöjd som (hållbart) kunskapsområde?

Det som jag menar gör Slöjd Håller arbetet extra intressant ur ett *Strategiskt Slöjdperspektiv* är det holistiska arbetet; att en mängd olika initiativ samlas under ett gemensamt paraply, där olika aspekter av hållbar slöjd lyfts. Intressant är även det metodiska arbetet som Tvärsgruppen bedriver, där man gemensamt försöker hitta sätt att organisera sig för att implementera hållbarhet man även stärka kopplingen mellan slöjdens kunskaper och de Globala Målen.

Men som tvärsgruppens utvecklingsarbete också synliggjort, är den organisatoriska samordningsprocessen för att kunna uppnå en hållbar utveckling komplex, inte minst då det finns många lokala och regionala initiativ och agendor som ska samordnas (kanske något om samverkansmodellen?). Det har också upplevts svårt att veta hur slöjdens idéer om hållbar utveckling ska kommuniceras så det når sin publik, då även den är diversifierad. För att slöjd ska vara hållbar på sikt måste man nämligen engagera och kommunicera med många olika samhällsaktörer, såväl civila medborgare, civilorganisationer, företag, akademiska institutioner, och myndigheter på ett lokalt, regionalt nationellt och även globalt plan. Detta belyses exempelvis i hållbarhetsmål **17 Globalt partnerskap**.

För att nå en större effekt och genomslagskraft, behöver vi därför lära oss mer om hur vi lyfter i flock med varandra, och med andra. Vi söker även inspiration till hur vi kan kommunicera slöjd som kunskapsområde, utifrån ett hållbarhetsperspektiv.

Helena Hansson

Länkar

Läs mer om [Slöjd Håller på Facebook](#)

[@slojdholder](#) på Instagram

Slöjd håller i mörkret - [utmaning 2021](#)

Slöjd håller i mörkret - [tipsfilm stickning](#)

Slöjd håller i mörkret - [tipsfilm täljning](#)

Slöjd håller veckan - föreläsning [Ull - naturens egen superfiber](#)

Kontaktperson för Slöjd Håller är **Lars Petersson**, länshemslöjdskonsulent, Region Örebro län, lars.petersson@olm.se

Du kan även läsa mer om [Hållbarhetsmål 12](#), [Hållbarhetsmål 17](#) och de andra globala målen på [Globala målen](#)

Läs mer om Strategisk slöjd och Agenda 2030 på nfh.se, där du även hittar tidigare nyhetsbrev.

 NÄMNDEN FÖR HEMSLÖJDSFRÅGOR

Västgötagatan 5 | Box 4006 | 102 61 Stockholm | Växel +46 8 681 93 50 | info@nfh.se | www.nfh.se

Nämnden för hemslöjdsfrågor är en statlig myndighet under Kulturdepartementet med målet att främja hemslöjd.

[Klicka här för att avregistrera din adress](#)